

2011. DECEMBER 5. HÉTFŐ

JAKAB 1,19–27

MUZSNAI LÁSZLÓ

^{1,19}Értsétek meg, szeretett atyámfiai! Legyen minden ember gyors a hallásra, lassú a szólásra, lassú a haragra: ^{1,20}ember haragja ugyanis Isten igazságát nem munkálja. ^{1,21}Ezért levetvén minden tisztátalanságot és a gonoszság teljességét, szelídséggel fogadjátok a beoltott ígét, amely meg tudja szabadítani lelketeket. ^{1,22}Legyetek hát cselekvői az ígének, és ne csupán hallgatói megcsalván magatokat. ^{1,23}Mert ha valaki csak hallgatója az ígének és nem cselekvője, az hasonló az olyan emberhez, aki észrevette a testi arcát a tükörben: ^{1,24}bár észrevette magát, de elment és azonnal elfelejtette, amilyen volt. ^{1,25}Aki pedig belenéz a szabadság tökéletes törvényébe, és mellette megmarad, az nem feledékeny hallgató, hanem cselekedet követője lévén boldog lesz cselekedetében. ^{1,26}Ha pedig valaki istenfélőnek látszik, de nem fékezi meg a nyelvét, hanem megcsalja a szívét, annak hiábavaló a kegyessége. ^{1,27}Tiszta és szeplőtelen kegyesség az Isten és Atya előtt ez, meglátogatni az árvákat és özvegyeket az ő nyomorúságukban, és tisztán megőrizni magát a világtól.

*

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

A felebaráthoz való viszonyról van szó itt: legyen az ember gyors a hallásra: legyen nyitva a füle a másik ember számára. S ez csak akkor lehetséges, ha szerények és alázatosak vagyunk.

Pedig csak egymásra hallgatásból lehet párbe-

széd – ez a megértés feltétele. A harag viszont nemcsak a felebaráthoz való viszonyt, hanem az Istennel való közösséget is megzavarja.

„Ezért vetkőzzetek le minden tisztátalanságot...” A levetkőzés képe gyakran előfordul az Újszövetségben, mint a lelki megújulás jelzője (Róm 13,12; Ef 4,22–24; Kol 3,9kk). Azért szabaduljunk meg minden bennünk rekedt gonoszságtól és tisztátalanságtól, hogy befogadhassuk az ígét. „A belétek plántált ige” kifejezése nem könnyen érthető. Ezért egyes kutatók itt a keresztségre gondolnak. Megmentő ígének is nevezi Jakab Isten beszédét.

Nyilván az evangéliumról van itt szó, amelyről Pál is azt tanította, hogy az Istennek hatalma, minden hívőnek üdvösségére (Róm 1,16).

* A szerző fordítása.

Az igének pedig cselekvői legyetek, ne csupán hallgatói! Isten igéjét nem lehet következmények és felelősség – kötelezettség vállalása – nélkül hallgatni. Illúzió, önáltatás minden olyan vallásosság, amely nem terem a gyakorlati, mindennapi életben is kézzelfogható gyümölcsöket.

Hogy mennyire értelmetlen dolog az ige hallgatójának és nem megtartójának is lenni, azt Jakab egy képpel érzékelteti. Olyan az igét csupán hallgató, de annak szót nem fogadó ember, mint aki belenézett a tükörbe s meglátta ott az arcát, azután elment és elfelejtette, amit látott. Olyan embert példáz a kép, akinek „egyik fülén be, a másikon ki” a hallott szó.

Ezt feledékeny hallgatót és tényleg cselekvőt állítja szembe a következő (25.) versben Jakab. A tükör itt, amibe bele kell néznünk „a szabadság tökéletes törvénye” – Jakab levelének egyik leg-többet vitatott képzete. Persze csak Pál apostol törvényhasználatával összevetve tűnik különösnek Jakab szóhasználata, mivel Pálnál a törvény éppen nem a szabadság, hanem a szolgaság képzetével van összekapcsolva.

Arról sem szabad elfeledkeznünk, hogy az ószövetségi törvény lényege, a dekalógus eredeti rendeltetése szerint nagyon is a szabadság törvény:...e volt: Isten választott népének a szabadságlevele.

A 26. versben visszatér Jakab a 19. versben megkezdett gondolatsor elejére: ismét a beszédről szól, a nyelv megzabolázásáról.

Hiábavaló, mert képmutató az a vallásosság, kegyesség (ez a „*thrészkeja*” kifejezés értelme), mely úgy akarja Istent tisztelni, hogy közben vétkezik a felebarát ellen.

Jakab azonban itt sem áll meg a negatívumnál, a bíráltnál, hanem nagyon egyszerű és gyakorlati példát mond az igazi istentiszteletre. S ez az özvegyek és árvák felkarolása (2Móz 22,21kk; 5Móz 10,18; Ézs 1,17). Az irgalmasság cselekedetei inkább dicsőítik Istent s kedvesebbek előtte, mint a mégoly ünnepélyes kultusz.

De az igazi vallásosághoz hozzátartozik az is, hogy tisztán megőrizzük magunkat a világtól. Schlatter rámutat arra, hogy a világon, kozmoszon az embervilágot, az embereket értsük.

A jó autóvezető helyesen választja meg a haladási sebességet. Nehogy balesetet okozzon. A kanyarban lassít és csak a belátható útszakaszon hajt gyorsabban. A bölcs ember is így bánik a beszéddel. A hallásban, odafigyelésben gyors, a szólásban, a haragban ráér. Ez bölcsességre utal, hiszen ha odafigyelünk a másokra, nem követtünk el semmi visszavonhatatlan dolgot, még bőven van időnk arra, hogy meggondoljuk, mit válaszolunk. De ha gyorsan reagálunk, kiszámíthatatlan a szó hatása, nem is szólva arról, ha indulattal van tele. Nem biztos, hogy Isten igazságát ezzel szolgáljuk a leginkább. Ma sok indulatos beszéd hangzik el, médiában, felvonuláson. A szólásszabadság törvénye még háttérrel is ad hozzá. Csak arra nem gondolunk, hogy: „A türelmes ember nagyon értelmes, a türelmetlen pedig nagy bolondságot követ el” (Péld 14,29).

Aztán így folytatja Jakab: a bűnt gyökerestől irtsátok ki az életetekből, hogy helye legyen az igének: szelídséggel fogadjátok a belétek plántált vagy belétek oltott igét. A mezőgazdaságból vett képek érzékeltetik, hogy előbb teljes gyomirtásra van szükség ahhoz, hogy helye legyen a palántának vagy az oltványnak. Mindegyik esetben meg kell tisztítani az a környezetet, ahová az új növény kerül, hiszen csak így remélhetünk bő termést. Az ige befogadásához a jó környezet a szelídség, mert csak így tudja az ige megmenteni/megtartani a lelkünket.

A magot azért vetjük el, a növényt azért oltjuk be, mert véső célunk a jó termés. Ha valaki csak hallgatója az igének, de nem hoz termést, nincsenek cselekedetei, az nem teljesítette a gazda akaratát. Az csak olyan, mint aki meglátta magát egy tükörben, de aztán elfelejtette az egészet. A tükör csak addig mutatja, hogy milyenek vagyunk, amíg előtte állunk. Aztán eltűnik a kép. Ilyen ember az, aki csak futólag pillant bele a tükörbe, de már szalad is tovább. Elfelejté, amit látott.

De, aki a szabadság tökéletes törvényébe tekint bele, az sohasem felejté el azt, mit látott. Mert cselekedetei megmutatják, hogy mit mutatott a tükör. Az ilyen ember boldog. Hiszen cselekedeteivel bárki előtt bizonyítani tudja, hogy nem feledékeny hallgatója az igének, hanem engedelmes megtartója. Cselekedetei tanúskodnak mellette. Az ilyen emberre mondjuk, hogy kegyes.

De, aki a szabadság tökéletes törvényébe tekint bele, az sohasem felejté el azt, mit látott. Mert cselekedetei megmutatják, hogy mit mutatott a tükör. Az ilyen ember boldog. Hiszen cselekedeteivel bárki előtt bizonyítani tudja, hogy nem feledékeny hallgatója az igének, hanem engedelmes megtartója. Cselekedetei tanúskodnak mellette. Az ilyen emberre mondjuk, hogy kegyes.

Annak az embernek azonban hiábavaló a kegyessége, aki csak szavakban mutatkozik annak. Vagy csak azt hiszi magáról, és még állítja is, hogy az. Mert az igazi kegyesség nem szavakban, hanem tettekben nyilvánul meg. Mégpedig nem látványos tettekben. Özvegyek és árvák nyomorúságában együtt érezni és segíteni. S eközben erkölcsös maradni.